

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ЖАК ПРЕВЕР

(1900 - 1977)

Каталог изложбе

НОВИ САД, 2000

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

52

АУТОР КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Ксенија Светличић

ЖАК ПРЕВЕР

Жак Превер, један од највећих француских песника XX столећа, писао је поезију коју воле сви: и одрасли, и деца, и људи високог образовања, и они који имају само основну школу. Зато што Превер на дивно једноставан начин изражава најдубља и најтананија осећања свих нас, зато што је племенит, нежан и духовит. Зато што никада није написао реч мржња.

Породичне прилике нису омогућиле Преверу да се редовно школује, али он је врло много читао и стекао завидно образовање. Пре него што је постао један од најугледнијих писаца филмских сценарија (*Обала у магли*, 1938, *Ноћни посетиоци*, 1942, *Деца раја*, 1943) Превер је радио разне послове да би обезбедио средства за живот. Постао је славан преко ноћи, кад је један његов пријатељ прикупио и објавио у једној књизи Жакове песме штампане у часописима или исписане на комадићима хратије. Ова прва збирка Преверових песама са једноставним насловом *Речи* (1946) постигла је незапамћен успех, а многе његове песме су компоноване и постале су чувене шансоне. Превер је написао читав низ песничких збирки од којих су најпознатије: *Приче* (1946), *Представа* (1951), *Киша и лепо време* (1955), *Ствари и остало* (1972).

Радивоје Константиновић, 1993

Песник обичног, ако је обично оно што се одвија на улицама градова. Сликара живота „малих људи“, ако су „мали“ они који од живота узимају оно што им се пружа и лагано, са осмехом, троше. Сниматељ природе - оне природе коју чине птице и дрвеће. Једном речи - Превер.

Поезији је прилазио дајући сваки пут нове доказе о потпуној идентификацији доживљеног и написаног, не тражећи никада свесрдну помоћ муза за узвишено надахнуће, нити блиставост дуго

гlačаног, кристалног израза. Увек је хтео да запише, да учини да се не забораве лепе и ружне стране живота: лепе - зато што их никада нема сувише, ружне - зато што га љуте, испуњавају гневом.

Бранка Новаковић, 1982

Превер је песник Париза, његових уличица којима шеткају одрпанци са рукама у џеповима и "посрнуле" девојке, песник његових споменика чије сенке прелазе преко тргова и робијашница, песник његове реке - јединство поетичне и поетизоване Сене, чије воде односе градско смеће као букете цвећа и на чијим мостовима још као да стоје једини краљеви Париза - управо ти пробисвети, безбрижни као сунце, ветар и киша. Овај миље створен је од лаких сличица радничких четврти, где су љубав и беда два укључујућа мотива, где је реалност лирична, те нам се и најситнији поступци и збивања указују као чудесни и необични. Необичност обичности, тако бисмо могли назвати тај свет, целовит у настајању, свет цвећарница, хиподрома, судница, градског зеленила, бистроа, буђења, устајања, доручка, првих јутарњих новина, шетње, свет метроа, пристаништа, уличних светиљки, свет берзе, неправде, беспослице, проституције, самоубистава, нежности, повратака и растанака, јавних купатила, оскудног дрвећа, купопродаје, замена, лоше уређених станова, светлости; све стаје у један простор који је песник учинио својим не повишавајући никада температуру своје на изглед равнодушне реченице.

Александар Ристовић, 1969

У својој дугој стваралачкој каријери, на овај или онај начин, Превер је суделовао или сарађивао у неких четрдесетак филмова, радећи са многим значајним режисерима свога времена... Ова превага визуелног у Преверовом поимању света остаће трајно знак распознавања његове поетске особености. Чак и пошто се дефинитивно приволи поезији, Превер ће наставити да се у своме поетском поступку служи средствима и технологијом филма. Превер ће остати песник документариста у сталној потрази да сними блудеће и нестајуће боје и тонове свога поетског предела; целу ту географију улица, градова и сновиђења којима се креће Превер је упот-

пунио фотографским албумима, књигама фото-монтажа - колико визуелним песмама толико поетским фотографијама...

Многе његове песме су готов синопис, цела драма, сажет извод догађаја уколико нису само садржај једног кадра - све што је камера ухватила у једном даху - слика са драмом. Или су шетња без циља доконе камере - мимо плана снимања - драма која искрсне непредвиђено, у режији самог случаја; напуштајући једну причу, почињући другу - не реметећи ничим спонтаност и необавезност шетње; камера која прича све шта је видела - аудио и видео живота - тако да са Преверовом поезијом читалац има утисак да је више путовао, више видео, срео више света.

Мирослав Караулац, 1977

До париског стана Жака Превера долази се кад се на Пигалу завије иза прве куће поред Мулен ружа. То је готово невидљиво, узано, слепо сокаче, на чијем улазу још стоји стара, зарђала табла са натписом Сите Верон.

Сокаче је пуно прљавих мачака, огуљених зидова и оног свакодневног крша што се склања са пристојног и лепог лица Париза. Због тога је кад се уђе у Преверов стан утисак три пута снажнији: невина белина манастирских самица на дуварима намерно неравним и премазаним чистим кречом, хрстови склепани столови и столице, бескрајни тунели полица са књигама и камин у коме - то је једини и изузетни луксуз - догоревају мирисни пањеви.

Стеван Станић, 1967

Да господин Превер има неку тајну то сам одавно осећао. Још негде 1954, 1955... Један мој пријатељ, који је становао у његовом суседству, негде одмах иза Мулен ружа, у једном од бoемских квартова Париза, испричао ми је о Преверу следеће: господин Превер устаје сваког јутра рано, са првим сунцем Париза (дакле не сувише рано) и излази на своју терасу одакле осмотри небо и париске кровове, задимљене. *Oh, quel beau jour!* (Ох, како леп дан) узвикује тада господин Превер и хита да се отисне у град у сусрет дану. Он узвикује сваког јутра „*O quel beau jour!*”, сваког јутра, у

пролеће, лети, у јесен, зими, увек, и увек са подједнаким усхићењем, јер он поздравља дан и све што дан носи, била киша или сунце, снег или олуја.

Данило Киш, 1971

Песник се тешко одвајао од својих париских улица и малих боемских кафаница, чувених због своје атмосфере. Године 1972. нагло је напустио свој дугогодишњи стан на обали канала Светога Мартина и преселио се у једно живописно село у Бретањи. То село, Котантен, имало је три ствари, које није имао Париз: море, камен и ветар. Пред крај живота, хтео је да се врати онамо, одакле су његови преци, Бретонци од искони, дошли у париску питомину.

Никола Трајковић, 1982

*Мој живот ни за мном ни преда мном није
ни данас ни сутра
Унутра
у мени је.*

Жак Превер

***

Поводом сто година од рођења француског песника Жака Превера Библиотека Матице српске приредила је изложбу о његовом животу и стваралаштву. Отворена је у витринама испред Свечане сале Матице српске од 1. до 30. јуна 2000. године. Представљена грађа је из збирки Библиотеке Матице српске.

КАТАЛОГ

1. Мари Делор; Записи; 1962 - 93
стр.
2. Carl Pazira; Записи; 1964 - 178 стр.
3. Милога за не плаше; 1964 - 11, 30 стр.
4. Серге / Zak Provi; 1964 - 11, 30 стр.

Jacques Lévert

ДЕЛА

1. Poezija / Jacques Prévert. - Zagreb : Mladost, 1958. - 85 str.
2. Spectacle / Jacques Prévert. - Paris : Gallimard, 1959, cop. 1949. - 282 str.
3. Сена долази у Париз / Жак Превер. - [Крушевац] : Багдала, 1961. - 66 стр.

рад

4. Чари Лондона / Жак Превер. - Крушевац : Багдала, 1962. - 92 стр.
5. Čari Pariza ; Čari Londona / Žak Prever. - Beograd : Kultura, 1964. - 178 str.
6. Ničega se ne plašite / Žak Prever ; preveo Aleksandar Ristović. U: Polja. - 11, 80 (apr. 1965), str. 10.
7. Senke / Žak Prever ; preveo Aleksandar Ristović. U: Polja. - 11, 80 (apr. 1965), str. 10.

8. Cene života / Žak Prever ; preveo Aleksandar Ristović.
U: Polja. - 11, 80 (apr. 1965), str. 10.
9. Divadelní hříčky / Jacques Prévert. - Praha : Orbis, 1967. - 128 str.
10. Чари велеграда / Жак Превер. - Београд : Култура, 1967
11. Поезија / Жак Превер. - Београд : Нолит, 1969. - 108 стр.
12. Žak Prever / izbor i prevod Danilo Kiš. - Beograd : Mlado pokolenje, 1971. - 61 str.
13. Prévert. - [Ljubljana] : Mladinska knjiga, [1971]
14. Le Coeur a l'Ouvrage / Jacques Prévert.
U: Souvenirs et Portraits d'Artistes / Fernand Mourlot. - Paris : Mazot, 1974. - Str. 5-8.

PAROLE
Jacques Prévert
PAROLES
Paris, Edouard Gollmann, 1971.
LUMIERES D'HOMME
Paris, G. L. M. éditeur, 1971.

ŽAK PREVER

REČI

PREVEDIO
Radivoje Konstantinović

Urednik
DUŠAN PAZDROPOLOUS

IZDAVAČKA RADNA ORGANIZACIJA "RAD"
BEOGRAD, 1982.

15. Нови бог љубави / Жак Превер. - Крушевац : Багдала, 1975. - 169 стр.
16. Neke stvari i ostalo / Žak Prever. - Beograd : Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1976. - 192 str.
17. Изабране песме / Жак Превер. - Београд : Рад, 1981. - 166 стр., [1] лист са сликом аутора
18. Veliki prolećni bal / Žak Prever. - Beograd : Rad, 1982. - 285 str.
19. Diell nate / Zhak Prever. - Prishtinë : Rilindja, 1982. - 261 str.

20. Za tebe ljubavi moja / Žak Prever. - Beograd : Sloboda, 1982. - 380 str.
21. Reči / Žak Prever. - Beograd : Rad, 1982. - 294 str.
22. Sena je srela Pariz / Žak Prever. - Beograd : Rad, 1982. - 282 str.
23. Sunce noći / Žak Prever. - Beograd : Narodna knjiga, 1983. - 95 str.
24. Neke stvari i ostalo / Žak Prever. - 4. dopunjeno izd. - Beograd : Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1985. - 192 str.
25. Дети райка / Жак Превер. - Москва : Искусство, 1986. - 319 стр., [14] стр. с таблама

MARCO GRIMALDI
Jacques Prévert
HISTOIRES
Paris, Editions Gallimard, 1961
GRAND BAL DU PRINTEMPS
Paris, Editions Gallimard, 1976

IZDAVAČ
DUŠAN PAPAĐOPOLOK

ZAK PREVER

VELIKI
PROLEĆNI
BAL

PRVAO
Radivoje Konstantinović

IZDAVAČKA RADNA ORGANIZACIJA „JAD“
BEOGRAD, 1982.

26. Песме / Жак Превер. - Београд : Рад, 1986. - 152 стр.
27. Pismo s Potepuških otokov / Jacques Prévert. - Ljubljana : Borec, 1990. - 66 str.
28. Тајна светковина / Жак Превер. - Београд : Идеа, 1990. - 140 стр.
29. Barbara / [tekst in ilustracije] Jacques Prévert. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1991. - 103 str.
30. Лутајућа острва / Жак Превер. - Београд : Београдски издавачко-графички завод, 1993. - 90 стр.
31. Приче за неваљалу децу / Жак Превер. - Београд : Verzal press, 1998. - 75 стр.

32. Yves Montand / Jacques Prévert.
U: Yves Montand / Christian Mégret. - Paris : Calmann-Lévy, [s. a.]. - Str. 128-132.

ЛИТЕРАТУРА

33. Jacques Prévert / Claude Roy.
U: Descriptions critiques / Claude Roy. - 8e éd. - Paris : Gallimard, 1949. - ([1949]), Str. 310-312.
34. Jacques Prévert ou L'air de deux airs / Léon-Gabriel Gros.
U: Poètes contemporains. [Série] 2 / Léon-Gabriel Gros. - Paris : Cahiers du Sud, 1951. - (1951), Str. [194]-203.

RAISON D'ÊTRE
Jacques Prévert
SPECTACLE, 1951.
LE PLUVE ET LE BEAU TEMPS, 1955.
FATRAS, 1966.
CHOSÉS ET AUTRES, 1972.
SOLEIL DE NUIT, 1980.
Editions Gallimard, Paris

ŽAK PREVER

SENA JE
SRELA PARIZ

Isključivo prevod i paginiranje originala
Radstovoje Konstantinović

Urednik
DUŠAN PAPAĐORĐIĆ

IZDAVAČKA RADNA ORGANIZACIJA „RAJ“
BEOGRAD, 1982

35. Jacques Prévert ou l'Avènement de la poésie matérialiste / Maurice Nadeau.
U: Littérature présente / Maurice Nadeau. - Paris : Corrêa, 1952. - (1952), Str. 320-328.
36. Novo doba / Žak Prever ; preveo Aleksandar Ristović.
U: Polja. - 11, 80 (apr. 1965), str. 10.

37. Чари Превера / Мирослав Антић.
У: Дневник. - 27 [тј. 28], 8243 (12. окт. 1969), стр. 19 : илустр.
38. Jacques Prévert in an interview with Cécile Agay before the showing of 'Les Enfants du Paradis'.
U: Les enfants du paradis. - London : Lorrimer, 1974. - Str. 9-11.
39. Jacques Prévert : (né en 1900) / Maurice Bruézière.
U: Histoire descriptive de la littérature contemporaine / Maurice Bruézière. - Paris : Berger-Lavreault, 1977. - Str. 243-248.

ЛУТАЈУЋА ОСТРВА

Жак Превер

БЕОГРАДСКИ ИЗДАВАЧКО-ГРАФИЧКИ ЗАВОД

40. Jacques Prévert / Jacques Brenner.
U: Histoire de la littérature française / Jacques Brenner. - Paris : Arthème Fayard, 1978. - Str. 104-107.
41. Žak Prever / Branka Novaković.
U: Francuska književnost / Branko Džakula... [et al.]. - 1. izd. - Sarajevo : Svjetlost ; Beograd : Nolit, 1982. - Str. 43-47.
42. Pisma o Jugoslovenu : Žak Prever / Stevan Stanić.
U: Stara garda / Stevan Stanić. - Novi Sad : Književna zajednica Novog Sada, 1989. - Str. 11-15.

АНТОЛОГИЈЕ

43. Deca se vole / Žak Prever.
U: Kao da sam te sanjao / priredio Pero Zubac. - Zrenjanin :
Gradska narodna biblioteka "Žarko Zrenjanin", 1988. - Str. 92.
44. Љубави моја / Жак Превер.
У: Пожар срца . - Зрењанин : Градска народна библиотека
"Жарко Зрењанин", 1991. - Стр. 52.

BERNARD MOURIQUET

SOUVENIRS

&

PORTRAITS D'ARTISTES

JACQUES PRÉVERT

LE CŒUR A L'OUVRAGE

PARIS

45. Барбара / Жак Превер.
У: Химна Афродити . - Зрењанин : Градска народна
библиотека "Жарко Зрењанин", 1992. - Стр. 70-71.
46. Pesma da je pevaš iz sve snage a na jednoj nozi / Žak Prever.
U: Oči moje majke. - Novi Sad : Školska knjiga, 1997. - Str. 56-58.
47. Za tebe ljubavi moja / Žak Prever.
U: Reci, da li me voliš / [ilustracije Viorel Flora]. - Zrenjanin :
Teatar, 1997. - Str. 71.
48. Барбара / Жак Превер.
У: 101 љубавна песма. - Нови Сад : Бистрица, 1999. - Стр.
122-123.

ФОТОГРАФИЈЕ

49. Жак Превер
50. Жак Превер као дете
51. Браћа Жак, Пјер и Жан Превер
52. Отац Жака Превера
53. Жак Превер са кћерком Мишел
54. Жак Превер са супругом Жанином и кћерком Мишел у Сен Пол де Вансу (1950)
55. Жак Превер на периферији Париза
56. Превер на тераси париског ресторана
57. *Пари-Мач* објављује вест о смрти Жака Превера

ЖАК ПРЕВЕР
1900 - 1977

Издавач
Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

Уредник
Миро Вуксановић

Аутор Каталога
Ксенија Светличић

Припрема
Тихомир Светличић

Умножавање
Миранда Бадњар

Повез
Милорад Родић

Тираж
60 примерака